

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κυρία Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Θέμα: Ανάθεση εσωτερικών ελεγκτικών καθηκόντων σε εκπαιδευτικούς μέσω των Σχεδίων Αποτροπής Καπνίσματος.

Το τελευταίο διάστημα γενικεύεται στις σχολικές μονάδες η εφαρμογή Σχεδίων Αποτροπής Καπνίσματος. Η αυστηρή εφαρμογή της αντικαπνιστικής νομοθεσίας και η προστασία μαθητών, εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού από τον καπνό αποτελούν αυτονόητη υποχρέωση της Πολιτείας.

Ωστόσο, σε σχέδια που προωθούνται στις σχολικές μονάδες δεν προβλέπονται μόνο η απαγόρευση του καπνίσματος, η σήμανση και η ενημέρωση, αλλά και τακτικοί εσωτερικοί έλεγχοι σε μηνιαία βάση, έκτακτοι έλεγχοι, καταγραφή των αποτελεσμάτων σε ειδικό βιβλίο και κλήση των αρμόδιων Οργάνων Ελέγχου όταν διαπιστώνεται παράβαση. Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί το γεγονός ότι δεν εφαρμόζεται ενιαίο μοντέλο ως προς το πρόσωπο που αναλαμβάνει αυτά τα καθήκοντα.

Σε κάποιες αποφάσεις Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, υπεύθυνοι για τις σχολικές μονάδες ορίζονται οι Διευθυντές/ντριες και Προϊστάμενοι/ες. Στους υπευθύνους αυτούς ανατίθενται η ανταπόκριση σε διαμαρτυρίες, οι συστάσεις, η κλήση των αρμόδιων Οργάνων Ελέγχου, καθώς και μηνιαίοι και έκτακτοι έλεγχοι με καταγραφή των αποτελεσμάτων σε βιβλίο διαπιστώσεων. Σε άλλα σχέδια, αντίθετα, η σχολική μονάδα καλείται να ορίσει έναν/μία υπεύθυνο/η και έναν/μία αναπληρωτή/τρια, χωρίς να προβλέπεται ότι το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι ο Διευθυντής ή ο Προϊστάμενος. Έτσι, τα συγκεκριμένα καθήκοντα μπορούν να ανατεθούν σε εκπαιδευτικό της σχολικής μονάδας, ο οποίος καλείται να ελέγχει, να καταγράφει παραβάσεις και να καλεί τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Το ζήτημα γίνεται ακόμη σοβαρότερο λόγω των προβλεπόμενων κυρώσεων. Σε Σχέδια Αποτροπής Καπνίσματος αναγράφεται πρόστιμο 100 ευρώ για τον καπνίζοντα και 500 ευρώ για

τον «υπεύθυνο διαχείρισης - προϊστάμενο» για συγκεκριμένες παραλείψεις, όπως η μη ανταπόκριση σε διαμαρτυρία, η παράλειψη κλήσης των αρμόδιων Οργάνων Ελέγχου ή η έλλειψη συνεργασίας μαζί τους, ενώ σε περίπτωση επανάληψης προβλέπεται διπλασιασμός. Όταν όμως ως υπεύθυνος εφαρμογής μπορεί να οριστεί και κάθε εκπαιδευτικός, γεννάται ένα κρίσιμο ερώτημα: αν και σε ποιο βαθμό ο ορισμός αυτός τον εκθέτει σε οικονομική, υπηρεσιακή ή άλλη ευθύνη.

Η ΚΥΑ Δ2β/Γ.Π.οικ.80727/2019 προβλέπει την κατάρτιση Σχεδίου Αποτροπής Καπνίσματος και τον ορισμό υπευθύνων, αλλά αναθέτει τη διαπίστωση των παραβάσεων και τους τακτικούς και έκτακτους ελέγχους στα θεσμοθετημένα Όργανα Ελέγχου. Δεν προκύπτει από την ίδια ΚΥΑ με αντίστοιχη σαφήνεια η ανάθεση σε έναν εκπαιδευτικό μηνιαίων εσωτερικών ελέγχων και καταγραφής παραβάσεων συναδέλφων του. Επομένως τίθεται ζήτημα ως προς τη νομική βάση και τα όρια αυτών των καθηκόντων. Το ζήτημα, όμως, δεν είναι μόνο νομικό και διοικητικό.

Η λειτουργία ενός Συλλόγου Διδασκόντων προϋποθέτει συνεργασία, αμοιβαία εμπιστοσύνη και σαφείς επαγγελματικούς ρόλους. Η θεσμική ανάθεση σε έναν εκπαιδευτικό καθηκόντων ελέγχου, καταγραφής της συμπεριφοράς συναδέλφων του και κλήσης εξωτερικών ελεγκτικών αρχών δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για τη μεταφορά της ελεγκτικής λειτουργίας μέσα στις ίδιες τις σχέσεις μεταξύ συναδέλφων και για τις συνέπειες που μπορεί να έχει αυτή η επιλογή στο κλίμα συνεργασίας της σχολικής μονάδας.

Επειδή η εφαρμογή της αντικαπνιστικής νομοθεσίας δεν απαιτεί λιγότερο έλεγχο, αλλά σαφή όρια ανάμεσα στην ευθύνη της σχολικής διοίκησης για την τήρηση του νόμου και στην ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα των θεσμοθετημένων δημόσιων αρχών.

Ερωτάται η κυρία Υπουργός:

1. Με ποια νομική βάση ένας εκπαιδευτικός καλείται να ελέγχει κάθε μήνα τους χώρους του σχολείου, να καταγράφει παραβάσεις συναδέλφων του και να τηρεί ειδικό βιβλίο; Μπορεί ο ορισμός του ως υπευθύνου να συνεπάγεται προσωπική οικονομική, υπηρεσιακή ή πειθαρχική ευθύνη και, ειδικότερα, μπορεί να του επιβληθεί το πρόστιμο των 500 ευρώ που προβλέπεται για τον υπεύθυνο σε περίπτωση συγκεκριμένων παραλείψεων;

2. Γιατί σε κάποιες περιοχές υπεύθυνος ορίζεται ο Διευθυντής του σχολείου και σε άλλες μπορεί να οριστεί άλλος εκπαιδευτικός; Ποιο από τα δύο προβλέπει το ισχύον πλαίσιο και γιατί δεν υπάρχουν ενιαίοι κανόνες για όλα τα σχολεία;
3. Έχει εξετάσει το Υπουργείο τι σημαίνει για το κλίμα ενός σχολείου να καλείται ένας εκπαιδευτικός, υπό το βάρος μάλιστα πιθανών ευθυνών και κυρώσεων, να ελέγχει, να καταγράφει και να αναφέρει παραβάσεις συναδέλφων του; Προτίθεται να εκδώσει ενιαίες οδηγίες ώστε η εφαρμογή του αντικαπνιστικού νόμου να μη μετατρέπει τους εκπαιδευτικούς σε ελεγκτές ο ένας του άλλου;

Η ερωτούσα βουλευτής

Μάλαμα Κυριακή